

Hospital Dos de Maig: 100 anys al servei de Barcelona

L'Hospital Dos de Maig, dins dels actes de celebració del seu centenari, obre candidatura per aconseguir la creu de Sant Jordi una de les distincions més prestigioses que atorga la Generalitat de Catalunya a persones o entitats que han prestat serveis destacats al territori.

Una mica d'història...

L'Hospital Dos de Maig, antic Hospital de la Creu Roja de Barcelona, té una dilatada i íntima història de servei vers la societat i de catalitzador vers el paper de la dona a la sanitat.

Va néixer com un dispositiu que donaria resposta a la necessitat de llits hospitalaris a la ciutat de Barcelona en el anys 20 del segle XX, agreujada per la necessitat creixent d'hospitalitzacions atès el gran nombre de malalts i ferits que arribaven procedents de la Guerra de l'Àfrica.

La Junta de Dames de la Creu Roja, constituïda el 1908 i de la que formaven part dames de l'alta burgesia catalana, va treballar al llarg de la Primera Guerra Mundial amb organitzacions internacionals sanitàries i va constatar la importància de les organitzacions hospitalàries en temps de guerra. Elles van ser les impulsores de la compra dels terrenys del carrer Dos de Maig

i de la conveniència de crear en aquest mateix centre un hospital i l'Escola d'infermeres, ja que les activitats docents infermeres ja s'havien iniciat al 1918 a les instal·lacions de l'Hospital Clínic per falta d'espai propi.

El 18 d'abril del 1920 es va celebrar l'acte de col·locació de la primera pedra, amb l'assistència de l'Infanta Maria Lluïsa; i després de 4 anys de construcció, el 20 de maig de 1924 la Reina Victòria presidia l'acte d'inauguració de l'Hospital i l'Escola d'Infermeria (foto).

Així aquest hospital es considera el primer de l'Es-tat en què de forma ordenada infermeres i metges col.laboraven en atendre els malalts; tot és així, que metges de renom de l'hospital com el seu subdirector García - Tornel tenien especial interès en la seva tasca docent a l'Escola ja que els hi proporcionava un excel·lent equip "d'ajudantes sanitàries".

Aquesta escola, formada per dones seglars, va confe-rir un estil peculiar a la tasca assistencial del centre, més moderna i diferent de la dels altres hospitals on el treball d'infermeria estava en mans de religioses; així que l'Hospital de la creu Roja va ajudar a impulsar i professionalitzar la Infermeria. L'era de les Dames va durar fins 1936, quan van ser reemplaçades per infermeres més professionals que havien realitzat els estudis de 3 anys a l'Escola i que estaven integrades a la vida hospitalària des del primer dia de curs, el que beneficiava al centre que proporcionava als malalts una qualitat assistencial poc usual en aquells anys.

L'Hospital oferia més de 100 llits amb instal·lacions molt modernes i adequades per l'època, on destacava el quiròfan més avançat del moment. El 1932 es va ampliar la cartera de serveis amb especialitats mèdi-ques que assessoraven els equips quirúrgics en el pre i post operatori.

Hospital modern i referent

Va ser a meitat dels anys 40 quan l'Hospital inicia la important transformació d'hospital quirúrgic a hospital de serveis especialitzats, format per quatre serveis de cirurgia, quatre de medicina i cinc especialitats amb grans personalitats de la medicina com a refe-rents dels tretze serveis, que van introduir novedoses tècniques com la creació de cateterismes i ensembles per a la cirurgia cardíaca o l'ús de l'espírometre de cara per les exploracions pulmonars preoperatories. Tam-bé cal destacar el servei d'otorinolaringologia que al llarg de les dècades va crear una prestigiosa escola que presentava importants treballs internacionals sobre la cirurgia de la sordesa i de l'os maxil·lar.

Als anys 70 l'Hospital va establir una col·laboració permanent amb el Centre de Recuperació i d'Investi-gacions Submarines (CRIS), tot instaurant una cam-bra hiperbàrica per primera vegada en un hospital civil.

És en aquesta època quan es va arribar a la conclu-sió que era necessària una remodelació i es van cons-truir dues plantes més, amb el que es va poder am-pliar l'àrea clínica i la unitat de postoperatori, crear una Unitat de Vigilància Intensiva (UVI) i oferir fins

un total de 300 llits. Amb aquesta nova estructura es va aconseguir el conveni amb la Seguretat Social més enllà dels convenis amb mútues que tenien fins ales-hores, tot passant a ser un hospital públic.

Sempre amb el seu esperit modern i re-formador, l'Hospital al llarg de la seva història ha buscat ser un referent i oferir el millor servei a la societat.

En l'any 2000 la Creu Roja de Barcelona cedeix la ges-tió d'aquest hospital general petit al Consorci Sanitari Integral, entitat jurídica pública de la Generalitat de Catalunya, participada majoritàriament pel CatSalut i en la qual també en són entitats consorciades l'Ajun-tament de Sant Joan Despí, l'Ajuntament de l'Hospita-let de Llobregat, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, l'Institut Català de la Salut i la mateixa Creu Roja; que ha mantingut el mateix esperit de servei i unió al barri de la Sagrada Família.

El 2010, amb l'apertura de l'Hospital de Sant Joan Despí, es planteja la possibilitat de tancament del dis-positiu però, gràcies a la planificació estratègica del Catsalut i la pressió veïnal, la **Conselleria de Salut reconverteix l'Hospital Dos de Maig en un hospi-tal de proximitat, tot mantenint la seva tradició de vocació comunitària i sent complementari terri-torialment a l'hospital de referència; amb un alts índex de consecució del Pla de salut (per sobre del 95%) i un altíssim nivell de satisfacció dels usuaris.**

Un dispositiu líder a Catalunya en activitat Cirurgia Major Ambulatoria (CMA) i amb un dels més grans serveis d'Hospitalització a Domicili (HADO) de Catalunya, recentment premiat amb el Premi a l'Excel·lència Professional del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB). En quant a reconeixements, en els últims 10 anys l'Hospital Dos de Maig ha estat sempre finalista o guanyador tant dels premis *IQVIA Top20 Hospitals* com dels Premis BS3 (*Bench Spanish Benchmark-BSH*), així com guanyador del *Best Spanish Hospitals Awards*.

Un hospital proper a la societat

L'Hospital de la Creu Roja o Hospital Dos de Maig ha estat sempre fortament vinculat a la societat, tot sent un dels primers centres assistencials (als anys 70) on es valorava la satisfacció dels usuaris amb els *Patient Satisfactory Monitoring System*, amb resultats molt positius. Davant d'aquest clima favorable, les associacions de veïns i amics de l'hospital van impulsar la creació d'un patronat que tenia l'objectiu de prestar assistència, suport i protecció perquè l'Hospital pugui assolir els nivells dels grans centres mèdics i sigui sempre obert a totes les classes socials. Encara que va durar poc temps, aquesta iniciativa demostra la im-

portant rellevància del dispositiu per a la ciutat de Barcelona.

Aquesta estreta relació veïns – hospital va a tornar a quedar demostrada quan davant la crisi econòmica de 2010 es va insinuar la possibilitat de tancar l'Hospital Dos Maig i van ser els veïns i veïnes del barri els que es van mobilitzar per evitar el fort impacte que suposaria en el sistema sanitari de l'Eixample dret – i per tant, de tota la ciutat- la pèrdua d'aquest centre sanitari que efectua una gran tasca com hospital de tercer nivell.

Una altra prova del fort vincle amb el territori és el seu suport a aquesta sol·licitud de la creu de Sant Jordi, amb la recollida de signatures i cartes de suport.

Actualment l'Hospital continua tenint un alt nivell de satisfacció dels nostres usuaris i usuàries, per sobre del 8 (en una escala de 1 a 10). A més, el centre ha estat vinculat a grans personalitats de la societat que el van visitar com Pablo Picasso – la seva fundació va donar el quadre 'La dona morta' – Joan Miró, Antoni Tàpies i a membres de la casa reial espanyola com la reina Victòria, l'infanta Maria Eugènia o el rei emèrit Joan Carles I.

